

Dosarul nr. 2rac-6/22
2-20140699-01-2rac-13012022

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. N. Costăș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, A. Ciobanu, Iu. Grosu)

DECIZIE

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul Clinic Bălți”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice „Spitalul Clinic Bălți” cu privire la obligarea acordării gratuite a încăperii cu inventarul necesar, asigurarea condițiilor și serviciilor necesare activității organului sindical,

împotriva deciziei din 09 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a ț ă:

La 10 noiembrie 2020, Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere”, reprezentat de președintele Diana Grosu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice „Spitalul Clinic Bălți” (în continuare IMSP „Spitalul Clinic Bălți”), solicitând obligarea IMSP „Spitalul Clinic Bălți” de a-i acorda gratuit încăpere cu tot inventarul necesar, de a asigura condițiile și serviciile necesare activității și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, un grup de lucrători medicali din cadrul IMSP „Spitalul Clinic Bălți” au decis să înființeze un sindicat. Astfel, prin decizia Agenției Servicii Publice din 12 august 2020 a fost înregistrat în Registrul de stat al persoanelor juridice Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere”. Acesta a fost creat ca răspuns al lipsei de acțiune și apărare a intereselor lucrătorilor medicali în perioada pandemiei Covid-19 de către sindicatele existente, care nu au apărut drepturile lucrătorilor medicali.

În data de 01 septembrie 2020, a depus cerere pentru a obține spațiu în cadrul IMSP „Spitalul Clinic Bălți” pentru buna desfășurare a activității sindicatului. Prin scrisoarea nr.01.11/421 din 14 septembrie 2020 IMSP „Spitalul Clinic Bălți” a solicitat prezentarea unui șir de acte cu privire la constituirea și activitatea Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” pentru a fi examinată obiectiv și subiectiv solicitarea din 01 septembrie 2020. Ulterior, a prezentat actele solicitate.

Prin scrisoarea nr.01.11/477, IMSP „Spitalul Clinic Bălți” a refuzat să acorde spații gratuite în incinta instituției, din motiv că, nu a probat că asociația respectivă este organizația sindicală primară a instituției IMSP „Spitalul Clinic Bălți” și că între părți a fost încheiat un contract colectiv, la nivel de unitate. La fel, a indicat că, în cadrul IMSP „Spitalul Clinic Bălți” este constituită o organizație primară cu peste 1600 de membri.

Reclamantul a opinat că, refuzul IMSP „Spitalul Clinic Bălți” de a oferi un spațiu gratuit, este ilegal. Pârâtul a interpretat în mod eronat legea precum că doar salariații unității pot constitui organizații sindicale primare. Dreptul de asociere în sindicate este garantat oricărei persoane indiferent de statutul acesteia și care se asociază cu persoane cu interese comune, interese care pot fi diverse și din diferite domenii. La Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” a aderat în calitate de membri peste 16 persoane dintre care 15 persoane sunt salariați ai IMSP „Spitalul Clinic Bălți”. În adresa angajatorului IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, inclusiv la contabilitatea instituției, au fost depuse listele cu membrii sindicatului, moment din care administrația instituției au demarat acțiuni de intimidare a salariaților și de împiedicare a acestora să se asocieze la Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere”. Pârâtul a indicat că, nu mai este nevoie de un sindicat, deoarece în unitate activează deja o organizație sindicală cu peste 1600 de membri, precum și că administrația unității își onorează toate obligațiile ce țin de garanțiile activității sindicatelor în relațiile cu organizația sindicală primară majoritară IMSP „Spitalul Clinic Bălți” și cu organul electiv sindical.

Reclamantul a susținut că, existența a două sau mai multe organizații sindicale într-o unitate relevă faptul că cetățenii Republicii Moldova fac uz de dreptul la libera asociere și nicio autoritate nu poate să împiedice acest drept. Pârâtul nu este în drept să obstrucționeze activitatea unui sindicat care are 16 membri și să-și onoreze toate obligațiile doar față de un sindicat care are peste 1600 de membri, or, acest fapt reprezintă o tratare discriminatorie a unui sindicat în raport cu altul și o încălcare a prevederilor legale de către angajator.

Prin hotărârea din 08 februarie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” și s-a obligat IMSP „Spitalul Clinic Bălți” de a acorda gratuit Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” încăpere cu tot inventarul necesar, de a asigura condițiile și serviciile necesare activității acestuia; s-a încasat din contul IMSP „Spitalul Clinic Bălți” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 270,00 de lei.

Prin decizia din 09 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de IMSP „Spitalul Clinic Bălți” și s-a menținut hotărârea din 08 februarie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

La 16 decembrie 2021, prin intermediul poștei (f.d.167), IMSP „Spitalul Clinic Bălți” a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 09 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de judecată nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Conform rigorilor Codului de Procedură Civilă, concluziile circumstanțelor de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre doar prin probe. Hotărârea nu poate fi bazată pe presupuneri despre circumstanțele cauzei. Hotărârea se bazează doar pe dovezile care au fost prezentate de părți și ceilalți participanți la proces în corespundere cu cerințele art. 117-127 Cod de procedură civilă privind relevanța, admisibilitatea și veridicitatea probelor.

Recurentul a opinat că, la examinarea acțiunii, instanța a interpretat eronat legea, nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii și a fost emisă o hotărâre judecătorească neîntemeiată.

Conform Codului Muncii, în scopul reglementării raporturilor din sfera muncii și sociale, în cadrul unității este constituit organul parteneriatului social, comisia dialog social nivel de unitate „angajator- salariați”. Astfel, la data de 16 septembrie 2019, între organizația sindicală primară a unității „Sănătatea” și administrația IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, a fost încheiat un contract colectiv de muncă (nivel de unitate), care are drept scop apărarea garanțiilor salariaților reprezentați de Sindicatul „Sănătatea” și Comitetul sindical, stabilite de legislație și Convenția colectivă (nivel de ramură) și este obligatorie pentru aplicarea în unitate. Administrația unității își onorează toate obligațiunile ce țin de garanțiile activității sindicatelor în relațiile cu organizația sindicală primară majoritară și cu organul electiv sindical.

Cu referire la prevederile art. 1, art. 7 alin.(1), art. 8 alin. (1), (3) din Legea sindicatelor nr. 1129 din 07 iulie 2000, art. 1 din Codul muncii, a indicat că, din cei trei fondatori ai Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere”, Diana Grosu nu este colaborator al IMSP „Spitalul Clinic Bălți” și nici al unei alte instituții medico-sanitare, fie publice sau private din municipiul Bălți sau din țară, ceea ce contravine actului normativ menționat. În același timp, examinând Statutul Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere”, a constatat că pct. 1 prevede că acesta din urmă este o organizație sindicală primară care reunește pe baza liberului consimțământ orice salariat din domeniul medical sau care acționează pentru îmbunătățirea condițiilor și intereselor profesionale, economice, de muncă și sociale, colective și individuale ale membrilor săi, fără a specifica instituția pentru care a fost constituită. Or, organizația sindicală primară este baza sindicatelor și reprezintă o asociație benevolă a membrilor de sindicat pe bază de interese comune, care, de regulă, își desfășoară activitatea la o anumită întreprindere, pe când actul constitutiv al Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” prevede că, acesta este o organizație sindicală primară, fără a specifica instituția pentru care a fost constituită. În modelul de statut pentru organizația sindicală primară, plasat pe portalul oficial, este prevăzut în mod expres și rubrica care conține informația cu privire la instituția pentru care este constituită, însă în statutul intimatului a fost omisă o asemenea rubrică.

În contextul solicitării, intimatul nu a probat că asociația respectivă este organizație sindicală primară a IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, precum și că între aceste părți a fost încheiat un contract colectiv de muncă, la nivel de unitate. De asemenea, a precizat că, sediul Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” se află

pe str. Nicolae Iorga 38, ap.43, mun. Bălți, iar al IMSP „Spitalul Clinic Bălți”- pe str. Decebal, nr.101, mun. Bălți. Or, conform actelor menționate, organizația sindicală primară își desfășoară activitatea la aceeași întreprindere, pentru care a fost constituită, în acest sens, Statutul Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” urma să prevadă ca este o organizație sindicală primară din IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, cu sediul spitalului.

În corespundere cu prevederile pct. 8, pct. 10 din Regulamentul cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 438 din 29 martie 2008, a afirmat că, pentru a putea folosi spațiile neutilizate ale IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, era necesar ca Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” să adreseze o cerere în scris fondatorului, Ministerul Sănătății și nu administrației instituției, ceea ce nu a fost nici realizat și nici prezentat sub formă de probă ce ar fi confirmat acest fapt. Ministerul Sănătății urma să stabilească modul de selectare a locatarilor, în conformitate cu prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 438 din 29 martie 2008, iar ulterior, să autorizeze sau nu, încheierea contractului de comodat/ locațiune cu Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere”.

Recurentul a reiterat că, art. 390 Codul muncii obligă angajatorul să acorde gratuit organului sindical din unitate încăperi cu tot inventarul necesar. De asemenea, Legea sindicatelor obligă patronul să acorde gratuit sindicatului încăperi cu tot inventarul necesar, asigurarea condițiilor și serviciilor necesare activității organului sindical. Însă art. 8 din Legea sindicatelor stipulează că baza sindicatelor este organizația sindicală primară, iar art.1 din aceeași Lege, prevede că organizația sindicală primară, reprezintă o asociație benevolă a membrilor de sindicat care își desfășoară activitatea, de regulă, la aceiași întreprindere.

Conform art. 390 din Codul muncii, angajatorul este obligat să acorde gratuit organului sindical din unitate (la singular și nu la plural), încăperi cu tot inventarul necesar. Deci, legislația nu prevede alocarea spațiilor mai multor sindicate constituite în cadrul unității, însă doar unui. În același timp, Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” nu a probat, prin documentele anexate, că reprezintă organizația sindicală primară a IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, ci doar că este „din cadrul” acesteia, potrivit pct. 6 din Statut.

Recurentul a declarat că, nu este împotriva intenției angajaților săi de a-și apăra drepturile și interesele sale, prin crearea unui nou sindicat, fiind independentă față de acestea, însă este obligat, prin Lege, să acorde spații organizației sindicale primare, acțiuni ce au avut loc la fondarea spitalului. Instituția are 1600 de angajați, iar în cazul în care va fi creat câte un sindicat la fiecare 3 salariați, instituția va fi nevoită să acorde spații la peste 500 de sindicate, ceea ce tehnic este imposibil de realizat. Anume din acest motiv, legiuitorul a prevăzut obligația angajatorului să aloce încăperi organizației sindicale primare din instituție și nu mai multor sindicate, care pot fi create ulterior.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului, precum și reprezentantului, conform scrisorii de însoțire date cu 13 ianuarie 2022 (f.d.170) și a fost recepționată la 20 ianuarie 2022, conform avizelor de recepție (f.d.172-173).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 09 septembrie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 16 decembrie 2021, prin intermediul poștei (f.d.167).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei instanței de apel către participanții la proces la 19 octombrie 2021, conform scrisorii (f.d.143) și a fost recepționată de către recurent la 21 octombrie 2021, conform avizului de recepție (f.d.146). Astfel, recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 16 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului dedus judecătii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de IMSP „Spitalul Clinic Bălți” și va casa integral decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: c) să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din perspectiva prevederilor art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pornind de la faptul că în sistemul legislației noastre procesuale, instanța de judecată este obligată să soluționeze procesul limitându-se la obiectul acestui în sensul formulat prin acțiune și, după caz, concretizat de către partea reclamantă, subsecvent, instanța de recurs se află în situația de a verifica dacă la caz a fost îndeplinită condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit

mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului, a examinat toate pretențiile și argumentele înaintate (a se vedea, în contrast, Lebedinschi vs Moldova, 16 iunie 2015, parag. 31, 35 – 36; Nichifor vs Moldova, 20 septembrie 2016, parag. 29 – 31).

Inițial, Colegiul reține că pentru a verifica legalitatea deciziei contestate, fără a administra noi dovezi, va recurge la recapitularea esenței litigiului dedus judecății.

Prin cererea de chemare în judecată formulată împotriva IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” a solicitat obligarea IMSP „Spitalul Clinic Bălți” de a-i acorda gratuit încăpere cu tot inventarul necesar, de a asigura condițiile și serviciile necesare activității și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.1-4).

Conform deciziei I.P. „Agenția Servicii Publice” privind înregistrarea persoanei juridice din 12 august 2020, a fost înregistrată persoana juridică cu denumirea completă: Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere”, IDNO 1020620005901, cu sediul în mun. Bălți, str. Nicolae Iorga, nr. 38 ap.43. În funcția de administrator (președintele sindicatului) până la data de 17 iulie 2025, a fost indicată Diana Grosu (f.d.5).

La data de 12 august 2020, conform mențiunii pe statutul Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere”, „Persoană juridică este „ÎNREGISTRATĂ” de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept, Nr. 10206200005901 din 12 august 2020” (f.d.81-95, 109-123).

În data de 01 septembrie 2020, președintele Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere”, a adresat o solicitare către directorul IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, prin care a informat despre crearea în cadrul instituției date a Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” și în temeiul art. 390 Codul muncii a pretins oferirea spațiului gratuit în incinta instituției pentru sindicatul nou format (f.d.15).

IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, prin răspunsul nr. 01.11/477 din 12 octombrie 2020, în final, a comunicat că, nu va acorda Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” spații gratuite în incinta spitalului, dat fiind faptul că statutul acesteia nu a probat că asociația respectivă este o organizație sindicală primară a IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, precum a indicat că, între părți nu a fost încheiat un contract colectiv la nivel de unitate (f.d.16).

Prin hotărârea din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” și s-a obligat IMSP „Spitalul Clinic Bălți” de a acorda gratuit Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” încăpere cu tot inventarul necesar, de a asigura condițiile și serviciile necesare activității acestuia; s-a încasat din contul IMSP „Spitalul Clinic Bălți” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 270,00 de lei (f.d.44, 50-54).

Instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, prin decizia din 09 septembrie 2021, a respins apelul declarat de IMSP „Spitalul Clinic Bălți” și a menținut hotărârea din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central (f.d.135-142).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, prima instanță corect a reținut că unitățile în care sunt constituite organizații sindicale care au dobândit reprezentativitatea, în condițiile legii, sunt obligate să pună, cu titlu gratuit, la

dispoziția organizațiilor sindicale, spațiile corespunzătoare funcționării acestora și să asigure dotările necesare desfășurării activității prevăzute de lege.

Prin urmare, odată ce Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” a fost întemeiat în mod benevol cu respectarea prevederilor legale, înregistrat în modul stabilit în Registrul de stat al persoanelor juridice, fapt despre care i-a fost comunicat IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, angajatorul/patronul avea obligația să acorde gratuit organului sindical din unitate încăperi cu tot inventarul necesar, asigurând condițiile și serviciile necesare activității acestuia, garanții care se regăsesc atât în art.35 alin. (1) din Legea sindicatelor nr.1129-XIV din 07.07.2000, cât și art.390 Codul muncii.

Având în vedere neelucidarea completă a circumstanțelor cauzei și pronunțarea pripită de către instanța de apel în favoarea respingerii apelului și menținerii hotărârii primei instanțe de admitere a acțiunii, Colegiul va casa integral decizia instanței de apel cu trimiterea cauze spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, din motivele ce succed.

Curtea Europeană, cu referire la art. 6 § 1 CEDO, amintește că, potrivit jurisprudenței sale constante, hotărârile judecătorești trebuie motivate astfel încât să indice de o manieră suficientă motivele pe care se fondează.

În temeiul art. 373 alin.(1), (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Prin prisma criticilor aduse deciziei contestate, Colegiul, relevă că, deși, instanța de apel avea obligația de a elucida toate circumstanțele esențiale soluționării litigiului, obiectiv și multiaspectual, instanța de apel, în esență, a însușit motivarea primei instanțe, apreciind arbitrar argumentele aduse de către IMSP „Spitalului Clinic Bălți” în apelul declarat.

Pentru debut, Colegiul consideră necesar a accentua că, art.11 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale prevede că, orice persoană are dreptul la libertate de întrunire pașnică și la libertate de asociere, inclusiv a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

Art. 42 alin. (1), (2) al Constituției Republicii Moldova statuează că, orice salariat are dreptul de a întemeia și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale. Sindicatele se constituie și își desfășoară activitatea potrivit cu statutele lor, în condițiile legii. Ele contribuie la apărarea intereselor profesionale, economice și sociale ale salariaților.

Conform art. 7 alin. (1) al Legii nr. 1129/2000, cetățenii Republicii Moldova, precum și cetățenii străini și apatrizii care se află legal pe teritoriul ei sunt în drept, la propria alegere, de a întemeia și de a se înscrie în sindicate, în conformitate cu statutele acestora, fără autorizația prealabilă a autorităților publice.

În corespundere cu art. 1 al Legii sindicatelor nr. 1129-XIV din 07 iulie 2000 (în continuare Legea nr. 1129/2000), în sensul prezentei legi, sindicate sunt definite

ca fiind asociații din care fac parte, pe principii benevole, persoane fizice unite după interese comune, inclusiv ce țin de activitatea lor, și constituite în scopul apărării drepturilor și intereselor profesionale, economice, de muncă și sociale colective și individuale ale membrilor lor.

Colegiul relevă că, în pct. 1 din Statutul Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” (în continuare Statut) se arată că, Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” este o organizație sindicală primară care reunește pe baza liberului consimțământ orice salariat din domeniul medical sau care acționează pentru îmbunătățirea condițiilor de activitate profesională pe domeniul medical, în scopul apărării drepturilor și intereselor profesionale, economice, de muncă și sociale, colective și individuale ale membrilor săi (f.d.7 verso).

În virtutea art. 1 al Legii nr. 1129/2000, organizație sindicală primară reprezintă o asociație benevolă a membrilor de sindicat pe bază de interese comune, care, de regulă, își desfășoară activitatea la aceeași întreprindere, în aceeași instituție, în aceeași organizație, indiferent de forma juridică de organizare și de tipul de proprietate, de apartenența departamentală sau ramurală.

În sensul art. 8 alin. (1), (2), (3) al Legii nr. 1129/2000, baza sindicatelor este organizația sindicală primară. Organizația sindicală primară se constituie din inițiativa a cel puțin 3 persoane, considerate fondatori. Hotărârea de întemeiere a organizației sindicale primare se adoptă de adunarea constituantă. Sindicatul se întemeiază benevol, pe bază de interese comune (profesie, ramură etc.) și activează, de regulă, la întreprinderi, în instituții și organizații, denumite în continuare *unități*, indiferent de forma juridică de organizare și de tipul de proprietate, de apartenența departamentală sau ramurală. Patronul (administrația) nu este în drept să împiedice asocierea persoanelor fizice în sindicat.

Astfel, conform capitolului I, pct. 10 din Statut, sediul sindicatului este în mun. Bălți, str. Nicolae Iorga, nr. 38, ap.43 (f.d.7 verso), care a fost și înregistrat ca fiind sediul organizației de către Agenția Servicii Publice (f.d.5-6).

La acest capitol, IMSP „Spitalului Clinic Bălți” a invocat faptul că, sediul spitalului este mun. Bălți, str. Decebal, nr. 101, însă Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” este înregistrată la un alt sediu, deși, a pretins că, organizația sindicală primară este baza sindicatelor și reprezintă o asociație benevolă a membrilor de sindicat pe bază de interese comune, care, de regulă, își desfășoară activitatea la o anumită întreprindere, însă instanța de apel nu a răspuns acestui argument.

Poziția instanței de apel prin prisma prevederilor art. 183 Cod civil privind sediul persoanei juridice, nu poate fi acceptată ca fiind un răspuns cert la argumentul IMSP „Spitalului Clinic Bălți”, or, Colegiul nu neagă faptul că, în contextul prevederilor legale, persoană juridică are un sediu indicat în actele de constituire, precum și că poate avea și alte adrese pentru corespondență.

La caz, IMSP „Spitalului Clinic Bălți” a insistat precum că, de regulă, organizația sindicală își desfășoară activitatea la sediul aceleiași întreprinderi, pentru care a fost constituită, însă nu s-a referit la alte adrese în sensul reținut de instanța de apel, punctând și despre lipsa mențiunii în Statut privind constituirea organizației sindicale primare din IMSP „Spitalului Clinic Bălți” cu sediul în mun. Bălți, str. Decebal, nr. 101.

La fel, în context, a rămas și fără o apreciere, cel puțin, sub aspectul pertinentei soluționării litigiului alegația IMSP „Spitalului Clinic Bălți” precum că în Statut nu este specificată instituția pentru care ar fi fost constituită organizația sindicală primară, având în vedere modelul publicat de statut pentru organizația sindicală primară. Or, argumentul instanței de apel precum că în pct.6 al Statutului este indicat că Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” activează în cadrul Spitalului Clinic Bălți nu poate fi reținut ca fiind un răspuns la cele invocate, în situația în care, în opinia recurentului, actele anexate, nu probează faptul că este o organizație sindicală primară a IMSP „Spitalului Clinic Bălți”, însă este indicat doar faptul că este „din cadrul” acesteia.

De asemenea, instanța de apel a lăsat fără o apreciere sub aspectul relevanței soluționării litigiului aserțiunea IMSP „Spitalului Clinic Bălți” precum că unul dintre cei trei fondatori ai Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere”, Diana Grosu, nu este colaborator al IMSP „Spitalul Clinic Bălți” și nici al unei altei instituții medico-sanitare, fie publice sau private, din municipiul Bălți sau din țară, având în vedere condițiile legale de întemeiere a sindicatelor. Or, în sensul art. 8 alin.(3) al Legii nr. 1129/2000, citat anterior, sindicatul se întemeiază benevol, pe bază de interese comune (profesie, ramură etc.) și activează, de regulă, la întreprinderi, în instituții și organizații, denumite în continuare *unități*, indiferent de forma juridică de organizare și de tipul de proprietate, de apartenența departamentală sau ramurală.

De altfel, necesitatea unui răspuns din partea instanței de judecată în raport cu argumentul IMSP „Spitalului Clinic Bălți” precum că unul dintre cei trei fondatori ai Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere”, Diana Grosu, nu este colaborator al IMSP „Spitalul Clinic Bălți” și nici al unei altei instituții medico-sanitare, fie publice sau private, din municipiul Bălți sau din țară, se impune și în contextul prevederilor art. 35 al Legii nr. 1129/2000, precum și art. 390 Codul muncii, având în vedere că aceste reglementări legale operează cu obligația „patronului (administrației)”/ „angajatorului” de a acorda gratuit organului sindical din unitate încăperi [...].

Mai mult, conform capitolului III, pct. 1 al Statutului, [...] Membru al sindicatului poate deveni orice persoană care are calitatea de salariat care activează în sfera medicală sau este pe domeniul îmbunătățirii condițiilor din domeniul medical (f.d.113). Iar conform capitolului VI al Statutului, membrul sindicatului se află la evidența în sindicat de la locul de muncă având fișa de evidență după modelul stabilit (f.d.115).

Referitor la o altă alegație a instanței de apel, care, de fapt, a apreciat ca fiind corect argumentul primei instanțe, precum că în sensul art. 35 alin.(1) al Legii nr. 1129/2000 acordarea gratuită sindicatului respectiv a încăperilor cu tot inventarul nu este condiționată de clauzele contractului colectiv de muncă, Colegiul menționează că, aceasta nu răspunde argumentului recurentului referitor la lipsa contractului colectiv de muncă.

Or, art. 35 alin. (1), (2) al Legii nr. 1129/2000 stipulează că, patronul (administrația) are obligația să acorde gratuit sindicatului respectiv încăperi cu tot inventarul, cu încălzire, iluminare, cu servicii de dereticare și pază necesare activității acestuia. Patronul (administrația) pune gratuit la dispoziția sindicatului

respectiv, potrivit contractului colectiv de muncă, mijloace de transport și mijloace de telecomunicații pentru îndeplinirea obligațiilor obștești.

Reglementări legale similare sunt inserate în prevederile art. 390 alin. (1), (2) Codul muncii, conform cărora angajatorul are obligația să acorde gratuit organului sindical din unitate încăperi cu tot inventarul necesar, asigurând condițiile și serviciile necesare activității acestuia. Angajatorul pune la dispoziția organului sindical, potrivit contractului colectiv de muncă, mijloace de transport, de telecomunicații și informaționale necesare îndeplinirii sarcinilor statutare ale organului sindical respectiv.

Colegiul notează că, într-adevăr, în sensul art. 35 alin.(1) al Legii nr. 1129/2000, precum și art. 390 alin. (1) Codul muncii, obligația de a acorda gratuit organului sindical din unitate încăperi cu tot inventarul necesar, asigurând condițiile și serviciile necesare activității acestuia nu este condiționată de clauzele contractului colectiv de muncă, însă, în continuare, atât prevederile citate din legea specială, cât și cele din Codul Muncii, fac referire la punerea la dispoziția organului sindical conform contractului colectiv de muncă a mijloacelor necesare îndeplinirii sarcinilor statutare ale organului sindical respectiv.

Drept urmare, necesitatea încheierii unui contract colectiv de muncă este determinată de prevederile legale în contextul executării de către angajator a obligațiilor de a asigura organul sindical cu mijloacele necesare pentru îndeplinirea obligațiilor statutare ale acestuia.

Colegiul nu neagă dreptul salariaților la libera asociere în sindicate, inclusiv la constituirea de organizații sindicale și aderarea la acestea pentru apărarea drepturilor lor de muncă, a libertăților și intereselor lor legitime, de altfel, este un drept reglementat de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de legea supremă în stat, Constituția Republicii Moldova, precum și de Legea nr. 1129/2000 și Codul Muncii, având în vedere că, organizațiile sindicale, indiferent de nivel, trebuie să-și orienteze prioritar activitatea spre apărarea drepturilor de muncă profesionale și economice ale membrilor de sindicat la locul de activitate, însă acest aspect nu exclude respectarea de către organizațiile sindicale a prevederilor legale.

În altă ordine de idei, instanțele ierarhic inferioare obligând pârâtul la acordarea Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” gratuit a unei încăperi cu tot inventarul necesar, asigurarea condițiilor și serviciilor necesare de activitate a acestuia, nu au verificat dacă IMSP „Spitalul Clinic Bălți” are posibilitatea de a acorda un anumit spațiu reclamantului pentru activitate în incinta spitalului, în situația în care în aceeași instituție deja activează o organizație sindicală primară care întrunește majoritatea salariaților spitalului, care a fost asigurată cu spațiul și condițiile necesare. Or, recurentul a motivat că având în subordine 1600 de angajați și în caz de creare de fiecare trei a câte organizație sindicală, este în imposibilitate tehnică de a acorda încăperi fiecărei organizații.

Având în vedere caracterul obligatoriu al actelor judecătorești, instanța de judecată la emiterea acestora trebuie să țină cont de faptul că dispozițiile sale urmează a fi executate, iar condițiile referitor la eventuala executare, la fel, urmează a fi elucidate. Deși, executarea actului judecătoresc este un proces separat și nu ține de competența instanței de judecată, însă urmează a fi ținut cont de faptul că în sensul

jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță trebuie ... privită ca o parte integrantă a „procesului”, în sensul articolului 6 (a se vedea *Hornsby v. Greece*, 19 martie 1997, § 40, *Reports of Judgments and Decisions 1997-II*, și *Prodan v. Moldova*, nr. 49806/99, § 52, *ECHR 2004-III* (extracts)).

Conjunctura reliefată *supra*, precum și problemele ridicate de către părți la soluționarea litigiului dat, la rejudecarea cauzei în ordine de apel, necesită o examinare completă și obiectivă.

Din perspectiva postulatelor legale, la examinarea cauzelor, instanțele urmează să se conducă nemijlocit de principiul adevărului obiectiv, care se manifestă prin stabilirea multilaterală, completă și obiectivă a tuturor circumstanțelor care au importanță pentru justa soluționare a cauzei. De altfel, o hotărâre judecătorească motivată în sensul respectării cerințelor 6 § 1 CEDO, presupune o examinare reală a problemelor esențiale relevate în speță, cel puțin pentru a le aprecia relevanța. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (*Boldea împotriva României* din 15 februarie 2007, paragraful 29; *Helle împotriva Finlandei* din 19 februarie 1997, paragraful 60).

CtEDO, în cauza *Capacchione v. Republica Moldova*, cererea nr. 22616/10, hotărârea din 30 noiembrie 2021, a reamintit că articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (a se vedea, printre multe altele, *Perez v. Franța [MC]*, nr. 47287 / 99, § 80, CEDO 2004-I și *Loupas v. Grecia*, nr. 21268/16, § 37, 20 iunie 2019). De asemenea, Curtea reiterează jurisprudența sa bine-stabilită, potrivit căreia acest Articol obligă, *inter alia*, instanțele să motiveze deciziile lor. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către reclamant, această obligație presupune, totuși, că o parte la procesul judiciar poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (a se vedea, printre multe altele, *Paixão Moreira Sá Fernandes v. Portugalia*, nr. 78108/14, § 71, 25 februarie 2020, și cauzele citate acolo).

Subsecvent, la rejudecarea cauzei civile, adoptarea soluției la caz urmează a fi precedată de toate aceste etape, luând în considerare momentele conturate, precum și motivarea să fie efectuată atât prin prisma poziției părții reclamante, cât și obiecțiilor părții oponente pe marginea acțiunii formulate în raport cu probele prezentate și normele de drept pertinente litigiului, rezultând din prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, ca, în consecință, soluția adoptată să fie certă și coerentă și să răspundă standardelor unui proces echitabil garantat de art. 6 § 1 CEDO.

Coroborând circumstanțele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat și va casa integral decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art.442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul Clinic Bălți”.

Se casează integral decizia din 09 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice „Spitalul Clinic Bălți” cu privire la obligarea acordării gratuite a încăperii cu inventarul necesar, asigurarea condițiilor și serviciilor necesare activității organului sindical, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Galina Stratulat